

SOSU-PERSONALE SKAL KLÆDES BEDRE PÅ TIL DEMENTE

Der er ikke brug for at justere sosu-uddannelserne som sådan – men der er brug for bedre special- og efteruddannelse om demens, lyder det fra flere aktører.

tekst **MADS BRANDSEN**

Er der brug for en bedre uddannelse af social- og sundhedspersonalet, eller er det i virkeligheden noget helt andet, der skal til for at sikre en god og værdig ældrepleje?

Senest har TV 2-dokumentaren "Plejhjemmene bag facaden" gjort spørgsmålet aktuelt igen. For måske kunne en bedre uddannelse med endnu mere fokus på fagligheden have forhindret episoderne, hvor demente ældre blev udsat for omsorgssvigt på to plejehjem i Aarhus og Randers. Uddannelsen til social- og sundhedsassistent er senest ændret med virkning fra 2017. Det er altså først i år, at de første er blevet færdige siden da.

Og det er ikke uddannelsen, der er problemet, mener sektorformand for social og sundhed i fagforbundet FOA, Torben Klitmøller Hollmann.

– Det er folk, der leder efter et quick fix, der siger, at vi skal ændre uddannelsen. Det er ikke det, der er problemet. Jeg er meget mere optaget af, at man gør noget ved måden, man håndterer elever på arbejdspladserne. Det handler blandt andet om at give de elever, der kan og vil faget, en elevkontrakt med det samme, siger han.

Flere med anden baggrund

Han ser også gerne, at man i højere grad tager voksne ind på uddannelserne, der tidligere har arbejdet i en anden branche. Det kan være personer, der har arbejdet med kundeservice på restauranter eller – helt aktuelt – i Københavns Lufthavn, der som følge af coronavirussen må fyre mange medarbejdere.

– De kan noget andet end de nyuddannede, og de giver en god blanding på arbejdspladserne, så vi afspejler det omgivende samfund, siger han.

Hvad ville du ændre, hvis du kunne bestemme?

– Jeg ville bruge kræfterne på at sikre, at de nyuddannede kan bruge kompetencerne og har indflydelse på deres eget arbejde. Der er for mange, der forlader jobbet, fordi de

ikke kan gøre det godt nok. Det slider på dem, siger han.

Torben Klitmøller Homann mener dog, der er brug for et øget fokus på demens og psykiatri. Det kan være i form af en diplomuddannelse.

Det er Nis Peter Nissen, direktør for Alzheimerforeningen, helt enig i.

– Vores grundlæggende holdning, at der skal større fokus på demens i uddannelsen af både pleje- og sundhedsfagligt personale. Vi har brug for en større forståelse for demens, og det er det, dokumentaren egentlig viser os, siger han.

Han efterspørger et nationalt efteruddannelsesprogram a la Silviahemmet i Sverige, hvor deltagerne opnår en certificering.

Programmet har navn efter dronning Silvia, der er protektor.

“ Jeg ville bruge kræfterne på at sikre, at de nyuddannede kan bruge kompetencerne og har indflydelse på deres eget arbejde. Der er for mange, der forlader jobbet, fordi de ikke kan gøre det godt nok. Det slider på dem.

Torben Klitmøller Hollmann, sektorformand, social og sundhed, FOA

FOTO: IDA MARIE ODGAARD / RITZAU SCANPIX

– Den bygger på en systematiseret metode, på team-samarbejde og på en personcenteret demensfaglighed. Alle medarbejdere får uddannelsen samtidig ude på arbejdspladsen, og samtidig får ledelsen en uddannelse i demensfaglighed. Det ville passe som fod i hose i forhold til demenshandlingsplanen, siger Nis Peter Nissen. Certificeringen betyder samtidig, at alle deltagere skal have fornyet uddannelsen hvert tredje-femte år.

– Hvis vi kaster lige så mange milliarder efter det her, som vi har gjort efter god mad og værdighed – så kan vi komme langt, siger han.

Mere tydelig faglighed

Karen Brix Roed er uddannelseschef ved SOSU Østjylland. Hun er enig med Torben Klitmøller Hollmann i, at der ikke er brug for at ændre ved selve social- og sundhedsuddannelserne. Det er for tidligt.

– Med 2017-reformen har vi fået en anden tydelighed i uddannelsen, blandt andet i form af det klinisk-faglige på assistentuddannelsen. Der er en anden fagidentitet

end tidligere, og de første er lige blevet færdige i november 2019. Derfor har vi ikke set effekten af ændringerne endnu, siger hun. Set med hendes briller handler TV 2-dokumentaren ikke så meget om manglende kompetencer hos medarbejderne – snarere om dannelsen.

– Vi har haft meget fokus på faglighed og knapt så meget fokus på, om man er i stand til at reflektere over det, man gør. Sosu-arbejdet handler om relationer, og jeg er ikke sikker på, at vi er gode nok til at tale om de personlige kompetencer, faget kalder på. Det er nok det allervigtigste – at man evner at se indad og tage sin opgave op til revision, og ikke mindst at man har en kultur, hvor man siger fra over for hinanden.

Karen Brix Roed er enig med Nis Peter Nissen i, at der skal øget fokus på demens.

– Der er behov for en specialuddannelse. Det er med til at løfte de andre i teamet, og det giver bedre arbejdsvaner, siger hun.

For at gøre demensen som sygdom mere konkret for medarbejderne har man på SOSU Østjylland købt en såkaldt demenssimulator, der er en container, der er indret-

Der er brug for at skabe mere forståelse for demens blandt sundhedspersonalet. SOSU Østjyllands demenssimulator er måske en del af svaret.

tet som et hjem. Her kan man opleve at lide af demens i 22 minutter. Man bliver guidet af en stemme og skal forsøge at løse nogle hverdagssituationer. Men det kan ikke lade sig gøre, og man oplever at miste kontrollen. Konceptet kommer fra Holland, og der er store forventninger til den.

– Vi tror, den kan være med til at skabe noget forståelse og motivation og huske os på, at man skal agere og tænke anderledes, når man har med borgere, der lider af demens at gøre, siger Karen Brix Roed, der på falderebet gerne vil have et positivt budskab med:

– Der er ikke noget quick fix her. Der er meget, der skal gå op i en højere enhed i ældreplejen. Kompetencer er en stor del af det. Jeg ved godt, dokumentaren viser nogle uheldige eksempler, men generelt kigger man altså med stor interesse på os i Danmark og resten af Skandinavien, for der er ingen steder i verden med samme høje kvalitet i ældreplejen. ■ mdb@kl.dk